

SCANSION DES VERS 1 A 441

CODAGE

des PARTICULARITES de SCANSION

I = vers incomplet
 B-x = abrègement syllabe 'x'
 L-x = allongement syllabe 'x'
 H-x = hiatus syllabe 'x'
 HY = vers hypermètre
 S = vers spondaïque
 Sy-x = synérèse syllabe 'x'
 D-x = diérèse syllabe 'x'
 AP-x = aphérèse syllabe 'x'

des COUPES POSSIBLES ('**' = marqueur début)

P = penthémimère
 TiH = trihémimère-hephtémimère
 H = hephtémimère
 Ti = trihémimère
 ef3 = coupe avant élision faite (3ème pied) ?
 ef4 = coupe avant élision faite (4ème pied) ??
 Ap3P = coupe après les 3 premiers pieds
 Ap3Sy = coupe après la 3ème syllabe
 Ap4Sy = coupe après la 4ème syllabe
 Ap5Sy = coupe après la 5ème syllabe
 Ap6Sy = coupe après la 6ème syllabe
 APGrCh = coupe après le groupe choriambique

N.B. '**/' (ou rien) = pas de coupe

'**//Ti' = pas de coupe ; c. trihémimère écartée

AD ALEXANDRUM CURTESIUM

O_1 v.1 Nīl mē |jām / patu|lā ju|vāt (GLYCONIQUE) **/Ap3Sy/Ap6Sy
 v.2 saevō |lētiferam / |lumine |Siri|um (ASCLEPIADE MINEUR) **/APGrCh
 † (GLYCONIQUE/ASCLEPIADE MINEUR)
 v.3 devī|tāre / sub |ili|cē, **/Ap4Sy/Ap5Sy
 v.4 ēxcep|tum torulō / |grāmine|ō ca|pūt **/APGrCh
 v.5 bullā|tēm / prope |rivu|lūm. **/Ap3Sy/Ap5Sy
 v.6 Jām sōr|dēt tremulō / |murmure |pālpi|tans **/APGrCh
 v.7 illā|bēns / aqua |cālcu|līs, **/Ap3Sy/Ap5Sy
 v.8 lōngīs |Dauliādōs / |garrula |quēsti|būs : **/APGrCh
 v.9 jām sōr|dēt / avi|ari|ā ; **/Ap3Sy
 v.10 nīl blān|dūm est oculīs, / |nīl placet |āuri|būs ; /AP-4**/APGrCh

Le texte numérisé donne « Odi rura nemusque », soit un glyconique de 7 syllabes seulement. La correction minimale faite n'élimine pas l'abrègement peu acceptable de la 7ème syllabe.

2

- v.11 odi |rurāque / |nēmus|que ← /B-7**/Ap5Sy
- v.12 et vāl|lem et zephyrōs / |ēt geli|dōs spē|cūs. **/APGrCh
- v.13 Ō qui |moēnibus / |infe|rāt **/Ap5Sy
- v.14 jān me ? Ō |qui mediō / |sīstat in |atri|ō **/APGrCh
- v.15 urbā|nī / cupi|dūm la|rīs, **/Ap3Sy/Ap6Sy
- v.16 Cūrte|si, ō placidō / |qui locet |in si|nū ? **/APGrCh
- v.17 Cūr mī |nōn / tene|rōs dā|tūr **/Ap3Sy/Ap6Sy
- v.18 tōtis |versiculōs / |imbibe|re auri|bus **/APGrCh
- v.19 corām |dulciter / |aspe|rōs ? **/Ap5Sy
- v.20 Cūr dex|traē cupidām / |jūgere |dexte|rām ? ← **/APGrCh
- v.21 Cūr mē, |dulcis / a|micu|lē, **/Ap4Sy
- v.22 tū vi|sum propera. Ō / |saēva ne|cessi|tās ! **/APGrCh
- v.23 Ō cūr |frāgere / |compe|dēs, **/Ap5Sy
- v.24 detrec|tare mihi / |cūr juga |nōn li|cet ? ← **/APGrCh
- v.25 Sēd quid |fundere / |jām ju|vāt **/Ap5Sy/Ap6Sy
- v.26 nequic|quam ad superōs / |tōt queri|moni|ās ? **/APGrCh
- v.27 sōrs cui|que est / sua, |caeli|tūs /AP-4**/Ap3Sy/Ap5Sy
- v.28 depē|dens hominī : / |quīn eti|ām Jo|vem **/APGrCh
- v.29 urget |dura / ne|cessi|tās. **/Ap4Sy
- v.30 Quōd Pār|cae ānnerint, / |hāud revo|cābi|lē est. /AP-13**/APGrCh

Le texte donne un asclépiade mineur de 13 syllabes, avec « dexterae » (2d mot), soit _ _ impossible à cette place dans un asclépiade. La correction « dextrae » paraît aller de soi.

Le texte donne en 4ème mot « juva », impératif de 'juvare', donc _ _ : de plus la phrase n'a aucun sens. Le « frangere **compedes** » du vers précédent suggère la correction « detractare **juga** » (_ _).

IN ANUM

- O_2 v.1 Hūc hūc, |iām|bi ! ārripi|te / mī |jām mōr|dicūs (SENAIRE IAMBIQUE) **/H/ef3
- v.2 anum hānc |fūrē|tī / pēr|citām |libi|dinē, **/P
- v.3 tēti|ginō|sām, / catu|lien|tēm, spūr|cidām, **/P
- v.4 grave|dinō|sām, / viē|tam, olēn|tēm, rān|cidām, /SY-6**/P/ef4
- v.5 cadā|verō|sām, / frōn|te rū|gosa, |coma **/P/H
- v.6 cāna āt|que rā|ra, / dē|pilā|tis pāl|pebrīs, **/P
- v.7 glabrō |supercili|ō, label|līs dē|fluēn|tibūs,
- v.8 oculīs |rubēn|tibūs, |genīs |lachrymān|tibūs, **/P/H/Ap3P
- v.9 edēn|tulām|que / (nī |duō nī|gri et sōr|didī **/P
- v.10 dētēs |supēr|sint), / aū|riculīs |exān|guibūs **/P
- v.11 flāccīs|que, mūc|cō / nā|ribūs |stillān|tibūs, **/P

- v.12 rīctū |salī|va undān|tē, / tē|tro anhe|litū, **/H/ef3
 v.13 māmīs |senēc|tā / pū|tridīs |praēgrān|dībūs **/P
 v.14 āra|neō|sīs / de|ciduīs |inā|nībūs, **/P
 v.15 cūno ūl|cerō|sō, / vēr|minān|tē pō|dicē, **/P
 v.16 natībūs|que mā|crīs / ā|ridīs |et ōs|seīs, **/P
 v.17 ūtrō|que sic|cō / crū|re ūtrō|que brā|chiō, **/P/ef4
 v.18 tālō |gēnū|que ūtrō|que / pōcul |extān|tībūs, **/H/ef3
 v.19 cālca|neō|que / pēr|niō|nībūs |grāvī ; **/P
 v.20 ūt nīl |sit ās|pērna|biliūs, |nīl tē|triūs **/
 v.21 mōnstrō|siūs|que aut / nāu|sēa|būndūm |magīs : **/P/ef3
 v.22 quā pīs|tōr ōllīm, cau|pō, cāllo, bā|julūs, **/P/Ap3P
 v.23 et in|stitō|rēs, / et |lanius, |et cār|nifēx, **/P
 v.24 et mūllio|nēs / pēr|mōlē|bānt et |coci, **/P
 v.25 ceū prōs|titū|tam et / sēl|lulā|riām |merām ; **/P/ef3
 v.26 nūc nē|mo jān |vūlt / vī|sērē nē|mo cōl|loquī, **/P/TiH/H
 v.27 fastī|dit ū|nūsquīs|que / et habēt |lūdī|briō **/ef4
 v.28 anūm |subān|tē / pēr|ditām |prūrī|ginē : **/P
 v.29 sed aū|det / īm|pudēns |tamen, / aū|det īm|pudēns, **/TiH/H/Ap3P
 v.30 procāx, |proter|va, / nēc |jam anus |sēd mōr|tuā, **/P/H/ef4
 v.31 ūtcūm|que prū|rit / (prū|rit aū|tēm jū|gītēr), **/P/TiH/H
 v.32 sē pōst|ulā|re ūt / cōm|primām, |sibi ut ar|rigām, **/P/ef3
 v.33 quasi ip|sē vēr|rēs / quasi a|sinūs |sīm vēl |canīs. **/P
 v.34 Abi hīnc, |abi, anus, |in / mā|ximām |malām |crucēm, **/H/ef3
 v.35 abī |scelēs|ta, ōbscaē|nā ; / sī|ve vē|ra anus /AP-6**/P/H
 v.36 sēū tēr|riculūm es |sēū / lār|va būs|tuā|riā. **/P/H
 v.37 Nām si ōp|tiō |mī / dē|tur, aē|depōl |magīs **/P/H/Ap3P
 v.38 scrofām |futuām |quām / tē |vel asi|nām vēl |canēm.

IN LAURENTIUM MEDICEM

(monodia intonata per Arrigum Issaae)

- O_3 v.1 Quis dabit capiti meo **/ (R)
 v.2 aquam, quis oculis meis **/ (R)
 v.3 fontem lacrimarum dabit, **/

- v.4   _ _ . . _ **/
ut nocte fleam ?
- v.5   Ūt lūce fleam ? **/
- v.6   _ _ . . . . _ **/ (R)
Sic turtur viduus solet,
- v.7   _ _ _ . . . _ **/ (R)
sic cygnus moriens solet,
- v.8   _ . . . . _ **/
sic luscinia conqueri.
- v.9   Heu miser, miser ! **/
- v.10   _ . . . . _ **/
O dolor, dolor !
- v.11   _ . . . . _ **/
Laurus impetu fulminis
- v.12   _ . . . . _ **/
illa illa jacet subito,
- v.13   _ . . . . _ **/
laurus omnium celebris
- v.14   _ _ _ . . . _ **/
Musarum choris,
- v.15   _ . . . . _ **/
Nympharum choris.
- v.16   _ . . . . _ **/ (R)
Sub cuius patula coma
- v.17   _ . . . . _ **/ (R)
et Phoebi lyra blandius
- v.18   _ . . . . _ **/ (R)
et vox dulcius insonat ;
- v.19   _ . . . . _ **/
nunc muta omnia,
- v.20   _ . . . . _ **/
nunc surda omnia.
- v.21   _ . . . . _ **/ (R)
Quis dabit capiti meo.

Cette pièce est composée de 4 strophes de 5 vers et d'un vers isolé à la fin. Sa métrique appartient à la lyrique logaédique (ou éolienne) caractérisée, dans chaque variante, par la présence d'une suite _ . . _ et par un nombre fixe de syllabes.

Chaque strophe compte 5 vers, 3 de 8 syllabes, suivis de deux vers de 5 : les octosyllabes sont des glyconiques (_ _ _ . . . _ _), les pentasyllabes des adoniques (_ . . . _ _).

Mais cela n'est exact que pour les deux premiers vers (et 5 autres dans le reste du poème), qui sont des glyconiques 'réguliers' (R). Les adoniques comptent bien 5 syllabes (2 brèves et 3 longues), mais dans le désordre : cette brisure du vers est appelée 'anacrase' (cf. Catulle, pièce 63), elle sert à traduire l'émotion, la douleur, la démençe. Cependant cette brisure ne modifie pas la mesure du vers : le glyconique 'vaut' 12 (2 pour une longue, 1 pour une brève), l'adonique 8, la quantité de la syllabe finale étant indifférente (nous la notons longue par convention).

Il paraît évident que ce traitement de formes métriques normalement fixes tient au caractère pathétique du sujet traité.

(Cette monodie ayant été écrite pour être chantée, on est en droit de se demander si le chanteur faisait vraiment entendre la prosodie du texte latin, ou seulement l'accentuation des mots : il s'agirait alors de versification plus rythmique que prosodique.)

Nous regrettons de n'avoir pas fait plus tôt cette mise au point. Et nous remercions le visiteur qui a noté et nous a signalé le manque de clarté et de rigueur de la première édition de cette scansion.

AD IUVENTUTEM IN PRINCIPIO STUDII

- O_4 v.1   _ _ . . . . _ **/APGrCh
Jam cor|nū gravidus / |praecipit|tem pa|rāt (ASCLEPIADE MINEUR)
- v.2   _ . . . . _ **/APGrCh
affla|tus subitis / |frigori|bus fulgam
- v.3   _ . . . . _ **/APGrCh
Autum|nus pater, et / |decidu|as si|nū
- v.4   _ . . . . _ **/Ap5Sy
frondes |excipit / |arbo|rum. (GLYCONIQUE)
- ‡ (STROPHE ASCLEPIADE A)
- v.5   _ . . . . _ **/APGrCh
Cantant |emeritis, / |Bacche, la|bori|bus
- v.6   _ . . . . _ **/APGrCh
te nunc |agricolae, / |sed male |sobri|os
- v.7   _ . . . . _ **/APGrCh
vento|saē querulo / |murmure |tibi|aē
- v.8   _ . . . . _ **/Ap3Sy/Ap6Sy
saltā|tu / subi|gunt fru|i.
- v.9   _ . . . . _ **/APGrCh
Nos an|ni rediens / |orbita |sub ju|gum
- v.10   _ . . . . _ **/APGrCh
Musa|rūm revocat, / |dulce fe|renti|bus ;
- v.11   _ . . . . _ **/APGrCh
porrec|tisque monent / |sidera |nocti|bus
- v.12   _ . . . . _ **/Ap3Sy/Ap6Sy
carpa|mūs / volu|crēm di|em.

- v.13 Ī me|cūm, dōcīlīs / |turbā, bi|verti|cīs **/APGrCh
- v.14 Pārnās|sī rapidīs / |pēr jugā |pāssi|būs, **/APGrCh
- v.15 expērs |quō senīi / |nōs vocat |et ro|gī **/APGrCh
- v.16 cōsōrs |glōria / |caeli|tūm. **/Ap5Sy
- v.17 Nām mē |seū comitēm / |seū, juve|nēs, du|cēm **/APGrCh
- v.18 māli|tīs, veniō : / |nēc labor |aufe|rēt **/APGrCh
- v.19 quaēren|tēm tetricaē / |diffici|lī gra|dū **/APGrCh
- v.20 virtū|tīs / pene|trāli|ā. **/Ap3Sy

AD INNOCENTIIUM PONTIFICEM MAXIMUM

- O_5 v.1 Sī quod |arcānīs / Heli|cōn sub |umbrīs (HENDECASYLLABE SAPHIQUE) **/Ap5Sy
- v.2 cāmen |intāc|tūm / fidi|būs pri|ōrum **/Ap5Sy
- v.3 pārtu|rīt, sā|xīs / ite|rum audi|endūm **/Ap5Sy
- v.4 ābori|būsqūe ; (ADONIQUE) **/
- v.5 quālē |nēc tri|plēx / Ache|lōis |ausā est † (STROPHE SAPHIQUE) /AP-12**/Ap5Sy
- v.6 cauti|būs vīr|gō / resi|dēns ma|rīnīs, **/Ap5Sy
- v.7 nēc pu|ēr Phoē|bi / Cico|num re|mōtō **/Ap5Sy
- v.8 dīcere in |ānrō ; **/
- v.9 illud |attri|tās / repe|tita |chōrdās **/Ap5Sy
- v.10 barbi|tōs dōc|tō / modu|lētur |ārcū, **/Ap5Sy
- v.11 dulcis |inter|prēs / ani|mī pi|aēquē /L-5 (devant coupe)**/Ap5Sy
- v.12 cōnsciā |mentīs. **/
- v.13 Nāmque |tē re|rūm / caput, |Inno|centī, **/Ap5Sy
- v.14 turpē |vulgā|tō / ceci|nisse |plēctrō est, /AP-12**/Ap5Sy
- v.15 cūjus |aurā|tā / tripli|cēs re|fulgēt **/Ap5Sy
- v.16 frōnte cō|ronāe : **/
- v.17 Rōmā |cūi pā|rēt / domi|nūsqūe |Tibrīs, **/Ap5Sy
- v.18 quī vi|cēm sum|mī / gēris |hīc To|nāntīs, **/Ap5Sy
- v.19 quī pō|tēs māg|nūm / rese|rare et |idēm **/Ap5Sy
- v.20 claudere |caelūm : **/
- v.21 blānda |cūi vul|tū / gravi|tās se|renō **/Ap5Sy
- v.22 ridet, |invi|sōs / abi|gitque |fāstūs, **/Ap5Sy

- v.23 mī·tis |ēt cē·l̄sī / rā·dī·ōs po·tē·stas **/Ap5Sy
 v.24 tē·mperat |ō·rīs. **/
- v.25 Spō·ntē |sū·blā·tōs / vē·rē·cū·dā |fā·scēs /B-7**/Ap5Sy
 v.26 dē·pri·mīt vī·r̄|tūs ; / apī·cā·tā |trī·stī **/Ap5Sy
 v.27 nū·bē |mā·jēs|tās / cā·rēt, |ēt dē·cō·rō est /AP-12**/Ap5Sy
 v.28 splē·ndī·dā |cū·ltū. **/
- v.29 Ē·rgō |fō·mō·sām / rē·dīt |ī·n ju·vē·ntām **/Ap5Sy
 v.30 sē·quē |jām laē·tōs / pā·rāt |ād tri·ū·mphōs **/Ap5Sy
 v.31 Rō·mā, |sē·ptē·nōs / hī·lā·rātque |cō·llēs **/Ap5Sy
 v.32 prā·e·sī·dē |tā·ntō. **/
- v.33 Ū·rbsque |quāē Phrī·|xī / specu·lā·tur |ū·ndās **/Ap5Sy
 v.34 ē·xū·lēt saē·vās / pro·pe·rē ca·l·tē·nās, **/Ap5Sy
 v.35 ā·c su·lās nō·|bīs / opū·lētā |pāl·mās **/Ap5Sy
 v.36 mī·ttet |ī·dū·mē : **/
- v.37 quī·ppe |cō·cō·r|dēs / anī·mōs mā·nū·sque **/Ap5Sy
 v.38 dē·vō·vēnt rē·gēs / tī·bī, |sē·que ad |ā·rma **/Ap5Sy
 v.39 cō·ncī·tāt Tur·|cī / sītī·lēns cru·|ō·rīs **/Ap5Sy
 v.40 Vēs·per et |Ā·rctōs. **/
- v.41 Scī·lī·cēt tā·lēs / medi·tātus |ā·nnōs **/Ap5Sy
 v.42 Jū·ppi·tēr fēs·|sō / comēs |īt pa·rē·ntī, **/Ap5Sy
 v.43 quō tī·|bī fē·lī·x / simūl |ātque |fā·ustūm **/Ap5Sy
 v.44 prō·roget |ā·ē·vūm. **/

IN LAUDEM CARDINALIS MANTUANI, BACCII UGOLINI NOMINE

- O_6 v.1 Ō mē·|ōs lō·n|gūm / modū·lātā |lū·sus (HENDECASYLLABE SAPHIQUE) **/Ap5Sy
 v.2 quōs ā·|mōr pri·|mām / docu·|īt ju·vē·ntām, **/Ap5Sy
 v.3 flē·ctē |nū·nc mē·|cūm / nū·mē·|rōs, nō·|vūmque **/Ap5Sy
 v.4 dī·c, lŷ·rā, |cā·rmēn : (ADONIQUE) **/
- ‡ (STROPHE SAPHIQUE)
 v.5 nōn quod |hī·rsū·tōs / ā·gat |hūc le·|ō·nēs ; **/Ap5Sy
 v.6 sēd quod |ēt frō·n|tēm / domī·|nī sē·|rē·nēt, **/Ap5Sy
 v.7 ē·t le·|vēt cū·|rās, / penī·|tūsque |dō·ctās **/Ap5Sy
 v.8 mū·lceat |ā·rēs. **/

- v.9 Vīndi|cāt nōs|trōs / sibi |jūre |cāntus **/Ap5Sy
- v.10 quī cō|līt vā|tēs / cithā|rāmque |prīncēps ; **/Ap5Sy
- v.11 illē |cūī sā|crō / ruti|lūs rē|fulgēt **/Ap5Sy
- v.12 crīne ga|lērūs ; **/
- v.13 illē |cūī flā|grāns / tripli|cī cō|rōnā **/Ap5Sy
- v.14 cīngēt |aurā|tām / dia|dēmā |frōntēm. **/Ap5Sy
- v.15 Fāllor ? |Ān vā|tī / bonus |haēc cā|nēntī **/Ap5Sy
- v.16 dīctāt Ā|pōllō ? **/
- v.17 Phōēbe, |quāē dic|tās, / rata |fāc, prē|camūr : **/Ap5Sy
- v.18 dignus |ēst nōs|traē / domi|nūs Thā|liāē, **/Ap5Sy
- v.19 cūī ce|lēr vēr|sā / fluat |Hērmūs |unī **/Ap5Sy
- v.20 aureus |urnā ; **/
- v.21 cūī tu|ās mīt|tāt, / Cythe|rēā, |cōnchās **/Ap5Sy
- v.22 consci|us pri|mī / Phae|tontis |Indūs ; **/Ap5Sy
- v.23 ipsā |cūī dī|vēs / propē|rēt be|ātum **/Ap5Sy
- v.24 Cōpia |cōrnū. **/
- v.25 Quippe |nōn gā|zām / pavī|dūs rē|pōstām **/Ap5Sy
- v.26 sērvat, |Āēāē|ō / simi|līs dra|cōnī ; **/Ap5Sy
- v.27 sēd vi|gil fa|mām / secāt, |āc pe|rēnnī **/Ap5Sy
- v.28 imminet |aēvō. **/
- v.29 Ipsa |Phōēbē|ae / vācāt |aulā |turbāē, **/Ap5Sy
- v.30 dulci|ōr blān|dis / Heli|cōnis |ūmbrīs ; **/Ap5Sy
- v.31 ēt vo|cāns dōc|tōs / patet |āmpla |tōtō **/Ap5Sy
- v.32 jānuā |pōstē. **/
- v.33 Sic rē|fērt māg|naē / titu|līs su|pērbum **/Ap5Sy
- v.34 stēmna |Gōnzā|gaē / rēci|dīva |vīrtūs, **/Ap5Sy
- v.35 gaudet |ēt fās|tōs / supē|rare a|vītōs **/Ap5Sy
- v.36 aēmulus |haērēs. **/
- v.37 Scīli|cēt stīr|pēm / gēne|rosa |succo **/Ap5Sy
- v.38 pōmā |cōmmē|dānt, / timi|dūmque |nūmquām **/Ap5Sy
- v.39 vultu|rēm foē|tō / Jovis |ācer |ālēs **/Ap5Sy
- v.40 extudit |ōvō. **/
- v.41 Cūrrē |jām tō|tō / vio|lētus |āmnē, **/Ap5Sy
- v.42 ō sa|crīs Mīn|cī / cēle|brāte |Musīs ! **/Ap5Sy

Le texte donne « rada » en 4ème mot. Ce mot n'existe pas. La correction « rata » (de 'reor') semble s'accorder avec le sens du vers.

Le texte donne « recidia » en 3ème mot. Outre que ce mot n'existe pas, il est prosodiquement inacceptable (allongement obligatoire du -i-devant voyelle). Il faut certainement lire « recidiva virtus ».

- v.43 Ecce |Maēcē|nās / tibi |nūnc Ma|roque **/Ap5Sy
 v.44 cōtigit |ūnī. **/ ←
 v.45 Jāmque |vīcī|nās / tibi |subdat |ūndās **/Ap5Sy
 v.46 vēl Pa|dūs mūl|tō / reso|nans o|lōrē, **/Ap5Sy
 v.47 quāmlī|bēt flēn|tēs / ani|mosus |ālnōs **/Ap5Sy
 v.48 āstrāque |jāctēt. **/
 v.49 Cāndi|dās ēr|gō / volu|crēs nō|tarāt **/Ap5Sy
 v.50 Māntu|ām cōn|dēns / Tibē|rīnus |Ōcnūs, **/Ap5Sy
 v.51 nēmpē |quē Pār|cae / docu|lit be|nīgnāe **/Ap5Sy
 v.52 cōnsciā |māter. **/

Le texte donne « contingit » (_ _ .), impossible à cette place dans un glyconique. La correction par le parfait « contigit » (_ . .) paraît nécessaire.

AD HORATIUM FLACCUM

- O_7 v.1 Vātēs |Thrēicio / |blāndior |Ōrphē|ō, (ASCLEPIADE MINEUR) **/APGrCh
 v.2 seu mā|llīs fidibūs / |sistere |lubri|cōs **/APGrCh
 v.3 āmnēs, |seu tremulō / |ducere |polli|cē **/APGrCh
 v.4 īpsīs |cūm late|brīs / fe|rās ; (GLYCONIQUE) **/Ap6Sy/Ap3Sy
 † (STROPHE ASCLEPIADE A)
 v.5 vātēs |Aēoliī / |pēctinis |arbi|tēr, **/APGrCh
 v.6 quī prīn|cēps Latīam / |sōllici|tās che|llyn, **/APGrCh
 v.7 nēc sēg|nis titulōs / |addere |noxī|līs **/APGrCh
 v.8 nīgrō |cārmīnē / |frōnti|būs ; **/Ap5Sy
 v.9 quīs te ā |bārbāricā / |cōpede |vīndi|cāt ? **/APGrCh
 v.10 Quīs frōn|tis nebulām / |dispulit, |ēt si|tū **/APGrCh
 v.11 dētēr|sō levībūs / |rēstitu|it chō|rīs **/Ap3Sy/Ap6Sy
 v.12 cūrā|tā / juve|nēm cu|tē ? **/APGrCh
 v.13 Ō quām |nūpēr erās / |nūbilus |ēt mā|lō **/APGrCh
 v.14 ōbdūc|tus senio ! / |Quām niti|dōs ad|ēs **/APGrCh
 v.15 nūnc vūl|tūs referēns, / |docta frā|grānti|būs /B-9**/APGrCh
 v.16 cīnctūs |tēpora / |flōri|būs ! **/Ap5Sy
 v.17 Tālēm |pūrpureīs / |rēddere |soli|būs **/APGrCh
 v.18 laētūm |pūbē novā, / |pōst geli|dā ni|vēs, **/APGrCh
 v.19 Sērpēn|tēm, positīs / |exuvi|līs, sol|lēt **/APGrCh
 v.20 vērnī |tēperi|ēs / po|llī. **/Ap6Sy

- v.21 Tālēm |tē choreīs / |reddidit |ēt ly|raē **/APGrCh
 v.22 Lāndī|nūs veterēm / |laudibus |aemu|lūs, **/APGrCh
 v.23 qualīs |tū solitūs / |Tībur ad |uvi|dūm **/APGrCh
 v.24 blandām |tēdere / |barbi|tōn. **/Ap5Sy
 v.25 Nūc tē |dēliciīs / |nūc decēt |ēt le|vī **/APGrCh
 v.26 lāsci|vīre jōcō ; / |nūc pue|rili|būs **/APGrCh
 v.27 īnser|tūm thyasis / |aut fide |garru|lā **/APGrCh
 v.28 īntēr |lūdere / |virgi|nēs. **/Ap5Sy

AD GENTILEM EPISCOPUM

- O_8 v.1 Gēntī|lēs, animī / |maximā |pārs me|i, (ASCLEPIADE MINEUR) **/APGrCh
 v.2 commū|nī nimium / |sortē quid |ange|rīs ? **/APGrCh
 v.3 Quīd cū|rīs animū / |lūgubri|būs te|rīs, **/APGrCh
 v.4 ēt mē |discruci|ās / si|mūl ? (GLYCONIQUE) **/Ap6Sy
 † (STROPHE ASCLEPIADE A)
 v.5 Passī |dīgnā quidēm / |pēpetu|ō su|mūs **/APGrCh
 v.6 lūctū : |quī mediīs, / |heū mise|rī, sa|crīs **/APGrCh
 v.7 illum il|lūm juvenēm / |vidimus, |ō ne|fās, **/APGrCh
 v.8 strātū |sacrile|gā / ma|nū. **/Ap6Sy
 v.9 Āt sūnt |attonitō / |quaē dare |pēcto|rī **/APGrCh
 v.10 solā|mēn valeānt / |plūrimā : |nām su|pēr **/APGrCh
 v.11 ēst quī |vēl gremiō / |creverit |in tu|ō **/APGrCh
 v.12 Laūrens, |Etruri|aē / ca|pūt. /B-4**/Ap6Sy
 v.13 Laūrens, |quē patriāe / |caelico|lūm pa|tēr **/APGrCh
 v.14 tutū |tērrificā / |Gorgone |praesti|tīt ; **/APGrCh
 v.15 quē Tus|cūs paritēr / |quē Venē|tūs le|ō **/APGrCh
 v.16 sērvant |ēt / draco |pērvī|gil. **/Ap3Sy/Ap5Sy
 v.17 Īllī |bellipotēns / |ēxcubat |Hērcu|lēs, **/APGrCh
 v.18 illī |fātiferīs / |militat |arcu|būs ; **/APGrCh
 v.19 illī |mittit equōs / |Frānciā |marti|ōs, **/APGrCh
 v.20 fēlix |Frānciā / |rēgi|būs. **/Ap5Sy
 v.21 Cīrcū|stānt populūs / |mūrmure |disso|nō, **/APGrCh
 v.22 cīrcū|stānt juvenēm / |pūrpure|i pa|trēs. **/APGrCh

- v.23 Causā |vincimus et / |robore |militum : **/APGrCh
 v.24 hāc stāt |Juppiter, / |hāc fa|vēt. **/Ap5Sy/Ap6Sy
 v.25 Quāre, o |cūm miserā / |quid tibi |naēni|ā, **/APGrCh
 v.26 sī nil |prōficimus ? / |Quin poti|us gra|vis **/APGrCh
 v.27 abster|sisse bono / |laētiti|aē di|ē **/APGrCh
 v.28 aūdēs |nūbila / |pecto|rīs ? **/Ap5Sy
 v.29 Nām cūm |jām gelidōs / |umbra re|lique|rit **/APGrCh
 v.30 artūs, |nōn dolor hānc / |pēpetu|us re|trō **/APGrCh
 v.31 mōrdā|cēsve trahunt / |sollici|tudi|nes **/APGrCh
 v.32 mētīs |cūraque / |pēvi|cāx. **/Ap5Sy

HERODIANUS IN LAUDEM TRADUCTORIS SUI

- O_9 v.1 Quī mē |trānsposu|it / Po|liti|anus (HENDECASYLLABE PHALECIEN) **/Ap6Sy
 v.2 verbīs |ōmnia / |reddi|dit La|tinis, **/Ap5Sy/H
 v.3 pulchrō |sensā re|vesti|ēns / ni|tōrē : **/H
 v.4 mirūm, |trānstulit / |Atti|cōs le|pōrēs **/Ap5Sy/H
 v.5 cōtēx|tū nume|roque / |blandi|ōri. **/Ap3P
 v.6 Rōmā|nūs (juvat |hōc) / re|cens a|mictūs, **/Ap6Sy/Ap5Sy/H
 v.7 concin|nā speci|em / fe|rens ab |artē, **/Ap6Sy
 v.8 nobīs |cōncili|at / pa|tenti|ōri **/Ap6Sy/H
 v.9 gētēs |quāe Lati|um / so|nānt in |ōrbē ; **/Ap5Sy/H
 v.10 ut pōst|hāc mihi / |lāti|us va|gārī, **/Ap6Sy/H
 v.11 in plu|rēs lice|at / mā|nūs vē|nirē. **/Ap6Sy/H
 v.12 Fēlix |histōri|aē / fi|dē re|natae, **/Ap3P
 v.13 fēlix |exori|ente / |lucē |tāntā **/Ap6Sy/Ap5Sy
 v.14 olīm |pūblica |rēs / La|tīna |surget. **/Ap3P
 v.15 Jām dē|bēs, studi|osa / |tūrba, |plausūs ; **/Ap5Sy/H
 v.16 laūdis |munerē / |grāti|am re|fertō : **/Ap5Sy/H
 v.17 aēger |dēsinat / |uti|lēs ma|llignīs **/Ap5Sy/H
 v.18 livōr |carpere / |denti|bus la|bōrēs. **/Ap5Sy/H

IN BARTHOLOMAEUM SCALAM

- O_10 v.1 Hūnc quēm |vidē|tis / ī|rē fās|tōsō |gradu (SENAIRE IAMBIQUE) **/P/H
 v.2 sērvīs |tūmē|tēm pu|blicīs, (QUATERNAIRE IAMBIQUE) **/
 † (METRE EPODIQUE)
 **/P/Ap3P
 v.3 vel hīn|niēn|te / pēr |forūm |vehī |capax
 v.4 equō, |quod om|nēs dēs|puānt ; **/
 v.5 turbām |supēr|bō / praē|terit |fasti|dio **/P
 v.6 quī cī|vium |stomachān|tium, **/
 v.7 gravi|quē cūn|ctōs / o|rā tōr|quētēs |rētrō **/P/TiH/H
 v.8 dēspēc|tat īn|solēn|tiā ; **/
 v.9 īntrā|quē tu|tūm / moē|nibus |pomē|rium **/P
 v.10 āgrōs |patēn|tēs pōs|sidēt ; **/
 v.11 villām|quē dī|vēs / pu|blicō |pecu|liō **/P
 v.12 īnsā|nus ūr|banām |struīt, **/
 v.13 ubi o|ciē|tur / īn|tēr ob|scaēnās |lupās **/P/H
 v.14 (nē tūr|piō|rā dī|xerīm), **/
 v.15 ubi ām|plā / pēr|graēcē|tur / īn|tēr pō|culā, **/P/H
 v.16 senēx |podā|grā rān|cidūs ; **/
 v.17 hūnc vōs |putā|tis / stīr|pē fōr|san īn|clytā, **/P/H
 v.18 virtū|tis aut |īnsig|nibus **/
 v.19 ad hōc |volās|sē / prō|tinus |fasti|gium ? **/P
 v.20 Falsūm |putā|tis, hōs|pitēs. **/P/TiH/H
 v.21 Molās |hīc īn|tēr / nā|tus est |aquā|ticas, **/
 v.22 grātus |sodā|llīs mū|ribus : **/P
 v.23 Fortū|nā lū|dēns / fūr|furīs |plēnum |tulit **/
 v.24 ad ūs|quē sū|prēmōs |gradus, **/P
 v.25 mōnstrā|rē gau|dēns / ar|roget |quāntūm |sibī **/
 v.26 mōrtā|lis īm|pudēn|tiā **/P
 v.27 Ergo īs|tē tān|tis / ar|duus |suffrā|giīs **/P
 v.28 nūnc īm|memōr |nātā|lium, **/
 v.29 ūt quēm|quē lōn|gō / stēm|matē |clarūm |videt /L-8**/P
 v.30 aut dō|tē rā|rā nō|bilēm, **/
 v.31 tristī |venē|nō / spār|git et |rōdit |statim **/P/H
 v.32 rūbī|ginō|sis dēn|tibus. **/

- v.33 Nōn ip|sē / sē, |fōrtu|nā / nōn |ipsūm |capit **/TiH/H
**/
- v.34 aūrā |favō|ris ē|briūm :
- v.35 sic cūl|men āl|tūm / lū|brico |prens |pedē, **/P
**/
- v.36 vētis|que tūr|bidis |patēns,
- v.37 cāsū|rus ūs|que / nū|tat ēt |jām jām |cadēt, **/P/TiH/H
**/
- v.38 sēd nōn |gradā|tīm sci|licēt.

IN PUELLAM SUAM

- O_11 v.1 Puēl|la dē|lica|tiōr (QUATERNAIRE IAMBIQUE) **/
**/
- v.2 lepūs|culo ēt |cuni|culō,
**/
- v.3 Coa|que tē|lā mōl|liōr
**/
- v.4 ānsēr|culi|que plū|mūlā ;
**/
- v.5 puēl|la quā |lāsci|viōr
**/
- v.6 nēc vēr|nus est |pāssēr|culūs,
**/
- v.7 nēc vir|ginis |blandē |sinū
**/
- v.8 sciū|rus ūs|que lū|sitāns ;
**/
- v.9 puēl|la lōn|gē dūl|ciōr
**/
- v.10 quā mēl |sit Hy|blae aut sēc|carūm. **/
**/
- v.11 Ceū lāc |coac|tūm cān|didā
**/
- v.12 vēl li|liūm |vēl pri|ma nix ;
**/
- v.13 puēl|la, cū|jus nōn |comās
**/
- v.14 Lyae|us aē|quāret |puēr,
**/
- v.15 nōn pās|tor il|le Amphr̄y|siūs
**/
- v.16 amō|rē mēr|cenā|riūs,
**/
- v.17 comās |decēn|tēr pēn|dulās
**/
- v.18 utrō|que frōn|tis mār|ginē,
**/
- v.19 nodis |decēn|tēr au|reīs
**/
- v.20 nēxās, |decēn|tēr pīn|nulis
**/
- v.21 lūden|tium |Cupī|dinūm
**/
- v.22 subvēr|tilān|tibūs |vagas,
**/
- v.23 quās mīl|le crīs|pānt ān|nuli,
**/
- v.24 quās rōs |odōr|que m̄yr|rheūs
**/
- v.25 cōmmē|dat at|que rē|creāt ; /L-6**/

- v.26 pūē|llā, cū|jūs dū|plicēs **/
v.27 sub frōn|te amī|cā ful|gurānt **/
v.28 Amō|ris ar|cānī |facēs, **/
v.29 quās cōn|tuē|rī nōn |queō **/
v.30 nēc stā|re cōn|trā vėl |procūl, **/
v.31 quīn ōc|cupēr |flāmmā |gravī, **/
v.32 misēr |misēr ! |quaē mōl|libūs **/
v.33 furtīm |medūl|līs ad|silīt : **/
v.34 nōn nōn |ocēl|lus, hōs|pitēs, **/
v.35 illē est |et il|lē, sēd |facēs, /AP-3**/
v.36 facēs |Amō|ris ig|neae, **/
v.37 quās laē|ta sūs|citāt |Venus, **/
v.38 quās blān|dā pās|cīt Grā|tia ; **/
v.39 quīd nā|rīum |dūlcēm |modum, **/
v.40 vėl quīd |genā|rūm lē|vium **/
v.41 dicām |nivēm |cūm pūr|purā **/
v.42 fusām ? |Rosām |cūm lī|liō ? **/
v.43 Labēl|lā quīd |corā|liīs **/
v.44 rubō|re praē|nitēn|tia, **/
v.45 tām saē|pe tām |lōngum |mihi **/
v.46 mōrdēn|te prēs|sa bā|siō ? **/
v.47 Quīd mār|gari|tās dēn|tium **/
v.48 praēcān|didō|rūm prō|loquār ? **/
v.49 Līnguām|que pēr|plexā|bilēm, **/
v.50 utcūm|que jūn|cto anhe|litū, **/
v.51 amān|ti amān|tēm cō|pulāns **/
v.52 fēsti|nat ad |cālcēm |Venus, **/
v.53 cūm suā|ve olēn|tēm spi|ritum **/
v.54 semiūl|ca sū|gunt ōs|cula, /B-1**/
v.55 lēnō|cinān|tē gau|diō **/
v.56 subīn|de mur|murān|tia ? **/
v.57 Mētum|ve quīd |tōrnā|tilē, **/
v.58 gulām|que tēre|tem et lac|teām, **/
v.59 et quā |lacēr|tis mīl|liēs,

- v.60 ut ar|bor hede|ra incin|gitur, **/
v.61 incin|cta cer|vix est |meis ? **/
v.62 Nam quae |tibi |mamil|lulae **/
v.63 stant flo|ridae et |protu|berant **/
v.64 soro|rian|tes pri|mulum, **/
v.65 ceu ma|la pu|nica ar|duae, **/
v.66 quas o|re to|to pres|seram **/
v.67 manu|que con|trecta|veram, **/
v.68 quem non |amo|re alle|xerint ? **/
v.69 Cui non |asi|lum immi|serint ? **/
v.70 Quem non |furo|re ince|derint ? **/
v.71 O qui |lacer|ti, quae |manus ! **/
v.72 quos Ju|no, quas |Auro|ra habet ; **/
v.73 o qua|le pec|tus et |latus ! **/
v.74 O ven|ter, o |crus, o |femur ! **/
v.75 O qui |Thetin |decem|pedes ! **/
v.76 pedes |chore|is no|biles, **/
v.77 salta|tibus |mira|biles ; **/
v.78 statu, |gradu |specta|biles ; **/
v.79 o ver|ba ju|cundis|sima, **/
v.80 tam ne|quiter |luden|tia, **/
v.81 argu|ta, ple|na acu|leis ← /L-6**/
v.82 deco|re sua|vitu|dine **/
v.83 dica|cita|te gra|tia ! **/
v.84 O car|minum |dulces |notae ! **/
v.85 Quas o|re pul|chra mel|leo **/
v.86 fundis |lyrae|que suc|cinis, **/
v.87 ut non |Thali|a blan|dius **/
v.88 non ip|se Apol|lo doc|tius **/
v.89 feras |canen|do mul|ceant, **/
v.90 fluen|ta ver|tant in |caput, **/
v.91 et sa|xa cum |sylvis |trahant ; **/
v.92 o cun|cta sal|sa et dul|cia, **/
v.93 festi|va lae|ta et mol|lia,

On peut aussi envisager l'hiatus « ple|na acu|leis », qui donne un tribraque (. . .).

- v.94 rēfēr|ta amōē|nitā|tibūs, **/
v.95 proter|vitā|tē lū|sibūs **/
v.96 rīsū |jocō |lepō|ribūs ! **/
v.97 Ō quīc|quid ēst |pulchrum ēt |decēt **/
v.98 puēl|lā sō|lā cōn|tinēns ; **/
v.99 ō praē|potēns |cultū |nimīs, **/
v.100 nimīs|quē nōn |cūltā |placēns ; **/
v.101 quīs tē |deūs |mihi in|vidēt ? **/
v.102 Quae tē |mihi |fors ē|ripit ? **/
v.103 Quō tē |repēn|tē prō|ripis ? **/
v.104 Quō, quō |fugis, |bellis|simā, **/
v.105 rīsū |serē|nans aē|therā ? **/
v.106 Heū mea |volūp|tās, mēl |mecum, **/
v.107 meum |puēl|lā cōr|culum, /L-6**/
v.108 mihi|quē lōn|gē chā|riōr **/
v.109 lapīl|līs au|rō pur|purā ; **/
v.110 ac nēc |lapīl|līs chā|riōr **/
v.111 aūrō|quē sō|lum ēt pur|purā, **/
v.112 sēd spī|ritū |mī chā|riōr, **/
v.113 sēd chā|riōr |mī sān|guinē. **/
v.114 Memen|to tu |tamēn, |prēcōr, **/
v.115 memēn|to, fōr|mōsis|simā, **/
v.116 amō|ris at|quē cōm|pedūm, **/
v.117 quās ā |tenēl|līs un|guibūs **/
v.118 mecūm |tibi |circūm|dedit, **/
v.119 heū lā|crimīs |amān|tium heū **/
v.120 suspi|riis |ridēns, |Venus. **/